

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ad Johannem Ecciu[m] Martini Lutheri Epistola super
expurgatio[n]e Ecciana**

Luther, Martin

Vuittenberg[a]e, 1519

VD16 L 3703

[Text]

urn:nbn:de:hbz:466:1-32702

¶ Has propositiones Carlstadij duas, nōne obtulisti defendēdas?
Lib: arb. ante gratiā non valet nisi ad peccandū.

Lib. ar. sine grā rāto q̄tū⁹ p̄pinquat iniquitatē, q̄to foris⁹ incedit actiōi
Verū ne hic dico: Quid autē amic⁹ veritatis Zelosissimus & aptus
impugnare veneras nisi errores? Sic de teip̄o iactas, fallas ergo has p̄-
positiones tenebas & teneri volebas, Si em̄ veras putabas, cur impuga-
nabas veritatis defensor?

At in mediā disputatione veras esse cōcessisti, libere pronuncians
lib. arb. sine gratiā non posse nisi malū facere, addebas, Nec scholasticos
doctores vnq̄ aliud docuisse, ob idq; negabas te Scotū Capreolū
lū tueri. Hęc dico, nō timenstuos Lipsenies, quos toties mihi frustra
intentas, testis est horū oīm totū auditoriū, Ego sane hęc audiens, gau-
debam, tam cito te rediisse in viam, atq; iam totius disputationis finē
esse ducebam, q̄n̄ ex hac rei summa fere omnia pendebant.

Hęc itaq; rei summa est quā nūc agimus, quare & Ep̄l̄e meę gratiā
onē audi, Ego eū disputatorē vinci iudico, qui id allerat, quod prius
impugnauerit, ita pronūciaui, & pronūcio, Eccū victū, Carlstadiū
victorem, Et hoc ad nobilissimū virū Pyrcheymerum Nurnbergenū,
scripsi, staturam victoriā Carlstadio, Et illd̄ scheda publica, Carlsta-
diū, nō fugitiū militem (sic cum tu traduxeras) venturū, victorem
Ecciani erroris iam dudū, Omnia hęc vera sunt hodie quoq; etiam si
iudices aliud iudicarent, q̄d nō spero.

Hinc intulī om̄ia q̄ ad veritatē hāc sequuntur, licet tibi indignissī-
ma visa (q̄d miror) Nēpe q̄d tres sectas Scholasticorū doctorū nobis-
liores negaris, qui lib. arb. ante gratiā nullū actū meritoriū, in actū,
qui nō sit peccatū, & qui grām de cōgruo mereat, tribuūt.

Item Articulū Iohannis Huss (cuius multo plures nūc teneo q̄
Lipsiæ tenebā, vt suo die ostēdā) Christianissimū, esse & tuū, i quo
cēsentur actus humani diuisione imediata, aut boni aut mali, hic em̄
euidēter sequit. Si autē grām nō nisi peccat lib. ar. sicut & sectas d. scho.
errare sequitur in suo congruo actu, stat em̄ verbū illud, non nisi ad
peccandū valet lib. arb. sine gratiā.

Intulī itaq; verissime te Pelagianū hereticū fuisse reuelurū Ingol-
stadiū, nisi cōfessus fuisses hāc sententiā, q̄ verissime sit Pelagianum,
actū sine peccato lib. arb. dare ante grām, vt faciūt scholastici, Nō q̄
ideo Pelagiani sine, sicut dialectica tua solita ducis cōsequēcias, q̄a
nō pertinaciter errauerunt, sicut tu fueras erraturus, si erroris defensor
peruāsisses, ideo Calendariū illud doctorū seu Cathalogus, tuę est
acutissimę dialecticę testimoniu s̄ fidele, q̄ semp̄ lat⁹ clamat q̄ videat.

Insuper duxi cecidisse Theologistriā carnificem de merito cons-
grui, de facere q̄d est in se & cetera illie censita, quia ante gratiā non
nisi peccatū esse, datū erat, peccatū autē ad gratiā congruum nunq̄ esse

queat. Bellial em Christo nō congruit, nec tenebrę luci, Quin potius
peccatū gratis aduersatur, Omnia in q̄ hęc vera sunt, si Curliadius ve-
rus est, vt Eccius dedit. Q̄ si tu mi Eccius aliā habes grāmaticā, sicut ve-
aliā semper habes dialecticā, vt victus, victor, veritas, error, breui-
res & vocabula tibi ad placitū nouo Mercurio seruiāt, debes nobis eē
propitius, nec egre ferre, si nostra vtamur, q̄n permittimus te vti tua,
Ita huc: q̄ sapii & sapio.

Sed scio qd hic cogites. At noli iterim, mi Eccius, nūpi, mox adero
& cogitationibus tuis, hoc primū pfatus, q̄ cetera de actiuitate li. ar.
& aliā q̄dam, in quib⁹ tantū perdidisti tempus, leuiora fuerūt, q̄ vt
disputationē Theologicā, pfertim talem ac tantā mererētur. Sufficit
de summa inter nos cōuenisse, lib. ar. bonū deo & gratię soli d. beri,
sine qua nō possit nisi peccare.

Q̄n autē tu negas illa, quę intuli & mendacia asseris, duo cogito.
Aut te subdole omnia Lipsię egisse, & odiosissimū simulatorē fuisse in
veritatis perniciem, Aut te esse quouis trunco stupidiorē, Atq; hic
forte erit dignus vindice nodus. Stupidū te nolo dicere, qui tantū
mihi satis crederis habere acuminis, vt peccatū cum gratia immediate
pugnare intelligas, sicut lucem & tenebras. Reliquū est, te per peccatū
malū, iniquitatē, subdole intellexisse, neq; peccatū, neq; malū, neq; in-
iquitatē, qd̄ verba sonāt, sed qd̄ tu finxisti, id est non meritorū, nouū
scz vocabulū, atq; Augustinū & Ambrosium Carlstadij sic accepisse
Lib. arb. ante gratiā non valet, nisi ad peccandū, i. ad non merendū,
Et lib. arb. tanto citius propinquat iniquitati, i. non meritorio, q̄to
foras intēderit actioni, nisi, in. p̄, ita accipias peccatū, malū, iniquita-
tem, non effugies ea q̄ in Epistola mea scripsi. Inueni cogitationes tuas
Eccius: Quid ni inuenirem, cū in hac expurgatione tuip̄e vocabula ista
sic interpretaris, per quę Lipsię, vbi syncerus & apert⁹ veritatē q̄rebas
lōge aliqd̄ occulte intelligi volebas & sinebas. Audi ergo amicissime
veritatis tutor, vbi vnq̄ legisti peccatū, malū, iniquitatem, pro non
meritorio accipi, nisi in tuis pelagianis erroribus, scripturęq; depra-
uationibus: Qua scripturę qua ratione niteris & quibus viribus des-
cendes, ne hereticus hoc significatiōis iure fretus, neget peccatū in scri-
pturis cōtineri, sed omnia esse nō meritoria contendat: Sicine illud
verba patrū, quę etiā scripturę soles p̄ferre: Ista est medulla quā me in-
didiis patrū iactas nō videre: sic didicisti p̄ veritate disputare, vt aliqd̄
corā hominib⁹ loquaris, & aliud penes te intelligas: vere apert⁹ & sync-
erus Eccius, qualē oēs norūt, q̄ nō querat gloriā, q̄ q̄rat veritatem
pure, O maledicta dies in qua natus sum (vt cū Hier. dicā) videre i
Theologisā impudētes simulationes, Nihil mirum proinde, si tam
anxie vis laudari apert⁹ & syncerus, qui enim isto modo apert⁹ es
quem reliquū facis, qui magis indigeat laude hac & Obscuro laudans

Lipſenſes apertū Eccleſiā, laudent oēs quos laetas, etiā vocibus ſento,
reis, nec ſic ſatis te laudabū, tāta eſt neceſſitas.

Quin & ego cū Vuitenbergē, laudam⁹ & dicimus, omnia vera
ſcribis & dicis, Lutheri Episto la falſiſſima eſt, iniuriā tibi ſecit, ipe de-
niq; eam reuocat. Quid vis amplius? iam veriſſimū eſt, ſtare meritū
congrui, Iohannis Huſſi articulū nō eſſe & tuū, ſectas doct. ſcholaſt.
a te nō negari, ſeruilem timorē (.i. peccatū & iniquitatē) eſſe initium
pœnitentię, quā alioquin in graua fieri oportet, quia peccando (.i. nō
merendo) & iniquitate (.i. nō grato ope) incipimus mereri ac gratū
facere, vicisti, triūphaſti. Sit gloria gloriari Eccleſio, qui obtinuit lib.
arb. ante gratiā nō dari meritū a doct. ſcholaſticis, obtinuit aut facil-
lime, q̄a nemo negauit vnq̄.

Et credebas, credite uolebas, uir ſyncere, Carlſtadiū & Lutherum
eſſe tam crassoſ, ut hoc mōſtrū ſcholaſticis doctōribus vnq̄ impes-
gerint, aut ſuper hoc diſputauerint, ut te in hoc neceſſe fuerit tāto tu-
multu certare in tam inſigni loco? Cur nō ſimili tornatis uerbis arte
ex Ingolſtadio ſcribis, per purgatoriū te intellexiſſe, ſidē ſanctę tris-
nitatis, ut celebrare poſſim⁹, obtinuiſſe te, deū eſſe trinū & vnū, quod
nemo vnq̄ negauit, ſicut nec purgatoriū, pro quo tam e q̄ laborioſe
diſputaſti? Ego uero te laudo prudentiſſimū diſputatorem, qui tu-
tiſſimam tibi diſputandi rationē inueneris, & in Chriſto quærendo
Elenchiſtam Ariſtotelem, ſyncerus ſyncerū imitaris, apertuſq; apertū
ut alienatū a propria ſignificatiōe uerbis (quę eſt ſumma illi⁹ & vna
virtus) cōtra Chymeras pugnes, quę referre nequeant, interim aperte
conſentiens illorū uerbis, cum quibus diſputas. Quid refert domi ſe-
deas, triūphis & coronis te obruas, de laruis a te fictis & uictis?

Hoc potius diſputabaſ, an lib. arb. an grām nō ſolū nō mereret,
ſed etiā peccaret & iniquitati ppinq̄ret, dū actioni intēdit, ut ſunt clara
uerba Carlſtadij, quę ſi noluiſti impugnare, cur obtuliſti? cur ſi falſa
erāt cōceſſiſti? cur nō ſaltē corā mutuiſti, p̄nte puerili illo Carlſtadio
tuū nō meritorij uocabulū, quē abſentē ex Ingolſtadio heroicū &
apius uir adeo contēpſiſti? Nūc demū nata eſt gloſa tua, qua elaberis,
quā Lipſię ne caperis, ſyncer⁹ & ap̄tus hō, toties peit⁹ celabas? Vror
ego uir inq; nimis, & miſerens tui & indignans tuę maledictę ſimula-
tioni, diſine tu ueritatē Theologię q̄rere, Abolita eſt fides tui, ad ſy-
cophantiā tuū Ariſtorelē, impiſſimū inter phōſ ſimulatorē redi, qui
nunq̄ id uoluit dicere uideri, quæ dixiſſet, Magiſter hic tuus eſt dig-
niſſimus. O memiſerum, q̄ vnq̄ mihi contigit tecum eſſe quippiam
negoij. Spūs diſciplinę eſt ugi ſiſtione ut Sap. i. ſcribitur, & in ſim-
plicitate, ingt, cordis q̄rite illū. Quid tu mirariſ, Episto laſ, rum oſes
& oia mōſtra ſecuta ad hanc inſolentem diſputationē, q̄ mihi affingis?

A iij

mirum, si quicquid boni sequeretur ad hanc illusionem spiritus sancti, irrisio-
nem veritatis, contemptum Christi. Vnde te oro, ne deinceps (si fieri potest)
cum Martino quicquid rei habeas, penitet me libellorum contra te editorum
plusquam credas, Ego tanto grauius illusus, illisusque sum, quanto constan-
tius te virum syncretum existimaui.

Hoc scilicet est quod rupto foedere liberae disputationis, nolebas disputari,
nisi datis iudicibus, nisi non alijs, nisi tuę farinae Scholasticis, quorum
causam agebas, sed occulte & adulteratis verbis, ne te & illos (si aptus
fuiſſes) traduceres infelicissime, Hoc est quod, dicta per Notarios excipi
recusabas, aut sic excipi, vt exemplaria, neque repeterentur, nec edentur
sed supprimerentur, donec iudicium tuę factionis iactares, causam
orbis iudicium non placere, quod mundus in maligno positus sit, quasi te
& Theologos tuos, celum esse & preter cetera israhel, in benigno positos
credi oporteat, Sic enim medullas tu scripturę peruides sine simulatione,
Hoc est quod Carlstadio, nec libros nec schedas permittere volebas, quod
si non simulasses veritatis inquisitionem, cogere cum debueras & orare
vt per alium legeret, si non per se posset, imo vt muta signa digitis daret,
Quid non facit? quid non patitur, qui veritatem syncretę querit? nunc
magister, nunc discipulus, nunc sorius, nunc omnibus omnia fit, quo veritas
pudeat, talē se Carlstadius, talem Lutherus se tibi obtulerunt. Tu vero
tibi pene vni veritatis amorem arrogans, aliud non iactas, quam si sic actum
esset, non fuisse disputationem, sed nescio quid puerile, te non Thersite-
tas, nec viles homines quęsisse cum quibus certares. Hęc turgentissima
vanissime glorię verba, tu homo Theologus sine fronte in media cons-
tempere glorię & amare a te veritatis laude rotare audes, quę si alius de
te diceret, eum debuisses existimare, qui te velut pessimus simulator
furiosum conaretur traducere, dignum in quę vltimam expurgationem, aut
si quid peius possis scriberes, Nunc tibi places, proprio rostro crepitate
hanc laudem insignem. Credis ne miser & tu, esse adhuc homines in
mundo, præter tuos Lipsenses, mutuos mulos (nec enim omnes te scabunt)
qui sciant, quid sit syncretus & apertus veritatis inquisitor, coram qui-
bus hæc tuę syncretitatis iactantia omni sit Mephitis de graue olentior?
Hoc est quod repete causam alio rapuisti, de lib. arb. ad ætuitatem
lib. arb. huiusque necessariam, ad perdendum tempus questionem.

Nunc demum intelligo, quid sit, quod scribendi negotium semper ex-
horrueris, honestissimam hypocrisim commentus, te non amare aculea-
rum descriptionis genus, semper autem prouocaris ad disputationem, sed eam
quam exceptam non liceat sub orbis iudicium addere, nisi iudicibus tibi
placitis, & vi extortis iudicatam, paratus scilicet hac disputandi ratione,
Galliam, Italiam, Germaniam, fore & Democriti mundos, si hunc quis
recuset offerre. Scilicet quod sic disputando noris, nec deliberationi, nec dili-
gentię locum esse, quas tu in quærenda veritate, syncretissimus vir scias

per suspectas, immo noxias ducis, Et facillimū esse, vsitatis vocabu-
lis alienam effingere significationē, quam vbi precedētia & sequētia
non liceat conferre, tū causa subito ad alias res raptā, difficillimū sit
obseruare, præsertim vbi id agitur, specie adhibita, ne obseruare quis
debeat ac possit, falsis interim, tū auditoribus, tū iudicibus, syncærita-
tis instantia, quod veritatis periculū & impijssimæ simulationis scan-
dalū in scribendo, parū fœliciter sit processurū. Vna igitur tibi ratio
est querendę veritatis, præcipitæ disputatiōis cōsultio. Quis vnq̄ &
hoc intellexisset, esse veritatem amare & querere, nisi tu nouus verbo-
rū Grāmaticus cū tua factione, ita doceres? adeo totus es fictio & si-
mulatio. Deniq̄ in tota ista expurgatione, fere nihil non simulas, ex-
cepta furiosa criminatiōe, licet & huic peniculū simulatę modestię ad-
hibeas. Dixerūt mihi antedispulationē insigni autoritate viri. Caue
Martine, experto crede, Hō iste nihil nisi fictio est & simulatio, non
eredidī eis, nec omnibus sensibus meis, licet Erasmi ep̄la & Vdalrici
Zalsij Apologia quoq̄ talem te mihi formarent, tam cōstanter de te
cogitauī optime, nūq̄ aliter cogitatur, nisi hoc sterquilinio, te pub-
lice orbi traduxisses odiosissimū simulatorem.

Huc pertinet, quod in fœd. & obscœna epistola præcæteris, scribis
ad Clariss. tuos Ingolstadien̄ & si (pro syncæritate aptissima) fortiter
simulas te non iactas victorias, te Carlstadiū traxisse, ad actiuitatē
lib. arbi. simul dolens, q̄ permiseras ei vesperi responsionē illam pas-
sare egregiam, quate oim iudicio, redegit ad nihilū, sicut ipse confite-
ris, In vno (inquis) peccauī, posui replicas de nocte, & dedi ei delibe-
rationem. Sensisti scz vulnus ad mortem, quid putas factū fuisse, si
omnia sicut decebat, eadem liberatione gesta fuissent? sicut laudatiss-
mus Princeps, Dux Georgius ordinat, qui non nisi veritatem que-
ri voluit & omnia, quę ad hoc q̄ optime valerēt, quem tu, bone deus
q̄ syncære, in tuam partem laudas, videlicet, q̄ optimę optimis Prin-
cipis voluntatis, tales fuistis executores. Quid tu faceres pro veritate
syncæritū, qui non solū machinatus es cū tuis, ne deliberate & diligen-
ter, proposita veritas quereretur, sed gloriaris etiā in hac malicia, po-
tens in iniquitate, id vnice quærulans, non nihil periclitatā hanc tuā
machinam. Nam & publica id indicasti q̄rela, cū pene plorares, illū
habuisse exemplar Notarij, cū tu interim laudabaris Lipsensibus tuis
q̄ nihil moratus exemplaria, etiam bene potus posses nihilominus
victoriosissime clamare (disputare volui dicere) Et quō non posses
qui fingere quoduis tibi p̄sumpsisses? & ad huc apertū, & syncerū no-
bis Eccitū omnibus notū obtrudis. Prætereo cætera eius epistolę cum
reliquis monstra, quisi (tuo more) vindictę furore fureret, breui cō-
pendio, te toti orbi traderē, q̄lis qualises, ædita in vulgus ea & altera
epistola. Sed Theologicō noi parco, tui em̄ me in veritate miseret.

Nam quod per totam expurgationē, non nisi criminationibus mel-
scates, cū id facias, misera simulationis cōscientia, sperans, hac viā, te oī
obliturū & manū additurū toti mūdo, scito hōc, criminationib⁹ mei, &
tui Lipsensiuq; laude profus nihil moueor, simulationib⁹ autē tuis pe-
ne occidor, Quod monstrū & Christus oīm iniquissime tulit, peccatores alioqui & publicanos apertos suauissime amplexus. Et quid
odisset veritas dulcissima q̄ veritatis hostes, titulo veritatis se vendi-
tantes: Porro iudices q̄re iactas: an quod eorū sententiā illuſeris, vt
iuueniatur iniquitas tua ad odiū: Habemus tuā expurgationē, quā
opponamus vniuerso mundo, docturi Lipsicam hāc disputationē
fuisse ludibriū veritatis, & Ecclesiam simulationē, quā latius pandā,
vbi ampulla tua quā parturis pdierit. Interim ad reliqua huius stercu-
quiliniū tui respōdere nolo, nec opus est, vna hac partesū maria satis
mōstrante, quā sis in toto. Et vt redeā ad te, dico & ppono corā te &
vniuerso orbe, repetensq; & iterū dico. Carlstadij ppositiones esse
veras, similiter & meā Ep̄lam. Et vt tibi foriter inculcem, ne aliena
intur⁹, pposita (sicut soles) relinqs, maiusculis l̄is designabo s̄imā.

Si Carlstadij propositiones veras esse concedis,
Q̄ liberū arb. ante gratiam non solū nō meretur, sed etiā
peccat dānabiliter (audis audis Ecclesie similes) & pro-
pinquat nō solum ei qd̄ est nō merito, sed iniquitati
mortali, dū intendit actioni:

Victuses, & Ep̄la mea vera est. Si negas aut cōcedere simulas, Pe-
lagianus es, Vir es, & Carlstadius puerilis, nō dubitamus quin fishes
roicā tuam virtutem ostensurus, sed scito, nos iam nō tibi sicut ante
credituros, Simulatorē obseruabimus, cui ante syncritatem iactātū
simplicit̄ credidim⁹. Tu autē vide vt Calēdariū, aut Martyrologiū, aut
Chronicā certe interim diligēter lustras, Vnde cōtra nos multa noīa
ī papyrū coacerues, sic tū vt dialecticē nō obliuiscaris, & inductionē
claudā (sicut ista fuit) non afferas.

Q̄ autē de literis Boemorū ex Ideis tuis, pro syncritate fictis, aut
iterū simulatis, erroribusq; meis in Ecclesiam, scribis, probo, nō quia
verū dicis, sed quia tanto mihi perdita simulatio tua est odio, vt vel
hoc placeat, q̄ apte m̄teris, iudicas, detrahis. Erit autē ppe diem vt ap-
pareat, An tu cū tuis per principē tenebrarū Aristotelē, quē nec ipm
itelligis, v̄ ego Ecclesie Ch̄i plus nocuerim, Et ad syllogismū tuum
quis morione dignum q̄ Boemi me laudent, p me orent, respōsum
tibi q̄q; ē in Aegocero Emseriano. Vale & dñs Ihesus sanet animā
tuam in eternū. Amen.

¶ Vuitenberg, Anno, M, D, XIX. I. G.